

คุณขวัญชนก ลีลาวณิชไชย แห่ง สกว. ผู้รับผิดชอบจัดทำจดหมายข่าว ประชาคมวิจัย ตั้งโจทย์ “การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของไทยในยุคปัจจุบัน ควรมีรูปแบบและวิธีการอย่างไร” ให้ตอบครึ่งหน้ากระดาษ

ท่านที่สนใจเรื่องนี้อย่างจริงจัง ค้นจาก อินเทอร์เน็ต ได้โดยใช้คำว่า “Teaching history in the 21st century” แต่โน่นนี่นั่นจะให้ความเห็นจากมุมมองของผม ซึ่งไม่รับรองว่าถูกต้อง

การศึกษาประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน ไม่ควรเน้นจำเรื่องราวเหตุการณ์ ปี พ.ศ., รัชกาล, ฯลฯ เพราะข้อความรู้เหล่านั้นหาได้ง่ายจากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะจาก อินเทอร์เน็ต แต่ควรเน้นเรียนรู้เท่าทันว่า เรื่องราวจากบันทึกประวัติศาสตร์มีอคติ แล้วแต่ใครเป็นผู้บันทึก และผู้บันทึกชั้นต้นย่อมตีความเรื่องราวเหล่านั้นไปชั้นหนึ่งแล้ว และหากมีการคัดลอกต่อๆ กันมา เรื่องราวก็อาจจะผิดเพี้ยนไปตามการตีความ และอคติของผู้คัดลอก เรื่องราวในประวัติศาสตร์จึงไม่ได้มีไว้ให้เรียนแบบปลงใจเชื่อไปเสียทั้งหมด

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ยุคปัจจุบันจึงควรเรียนแบบนำเอาสาระเรื่องราวในประวัติศาสตร์จากแหล่งต่างๆ มาตีความ เพื่อทำความเข้าใจเหตุผลที่มาที่ไปของเรื่องราวในประวัติศาสตร์ โดยไม่เน้นความถูกต้อง ไม่สรุปไว้ล่วงหน้าว่าต้องตีความแบบใดจึงจะถูกต้อง เน้นการเชื่อมโยงเหตุการณ์ สาระ เพื่อให้คำอธิบายแสดงเหตุผล เพื่อฝึกฝนความคิด และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือโต้แย้งข้อสันนิษฐานต่างๆ ในประวัติศาสตร์

ทั้งนี้ ความลุ่มลึกละเอียดอ่อนของการตีความ ย่อมต้องปรับไปตามระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน

ผมมีความคิดว่า เรื่องราวในประวัติศาสตร์ สะท้อนธรรมชาติของมนุษย์ ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ และยังสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างชีวิตมนุษย์กับธรรมชาติหลากหลายด้าน หากการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ มีการตั้งคำถามความเชื่อมโยงเหล่านั้น การเรียนรู้ย่อมประเทืองปัญญาอย่างยิ่ง

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ควรเน้นที่การตั้งคำถาม และเน้นการมีคำตอบหลายคำตอบ

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของไทยในยุคปัจจุบัน ควรมีรูปแบบและวิธีการอย่างไร

เขียนโดย วิจารณ์ พานิช

วันพุธที่ 28 สิงหาคม 2013 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันพุธที่ 28 สิงหาคม 2013 เวลา 17:52 น.

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)